

Szövegrészlet:

– Gyere csak – húzódott félre apám –, hallgasd meg, mit írt Petőfi a mi vidékünkről! – Látszott rajta, büszke és boldog. – Figyelj! Hortobágy, dicső pusztaság, te vagy az Isten homloka.

Büszke magyarnak neveltek, következetesen, tudatosan magyarnak, pontosan kijelölték örök helyemet a nagyvilágban, még Magyarországon belül is a Hajdúság szívében, mintha sejtették volna, sokat járok majd valamikor külföldön, és későbbi munkám is gyakran szembesít idegenekkel. Apám – most már bizonyosan tudom – fel akart vértetni minden rosszul érzékelt eufória vagy lámpaláz ellen, magyarnak éppolyan engedményt nem tevő határozottsággal formált, mint helvét hitvallású protestánsnak. A mondat, amelyet akkor este ajándékul adott, beláthatatlan távlatot nyitott előttem. Bár az Örökké Jelenvalónak az én vallásom szerint nem volt számunkra ábrázolható képe, én mindig tudtam, hogy magyar, és hogy itt lakik; Krisztus hajdúsági születését végképp valószínűsítette az üdvtörténet néhány eleme, a jászol, a barmok, a pásztorok, nem láttam én életemben zsidó felekezetűben csak orvost, ügyvédet meg műkereskedőt, miért járkáltak volna apám barátainak ősei odakinn, a pusztán botosan, pörge kalapban, karjukon bárány. Hogy Isten nemzetünkbeli, abban sose kételkedtem, így a Petőfi-idézet nemcsak megnyugtató, de elbűvölt. Úgyis szomorított, hogy nem ismerhetem az arcát, hogy sose láthatom, így legalább egy vonása bizonyos volt, meglelt a homloka. Valóságos megkönnyebbülés volt, hogy a Mindenható, aki nekünk, magyaroknak alakította ki magát a mindenségből, itt a szomszédban tartja a homlokát. Milyen jó lett volna, ha azt is megüzeni Petőfivel, egyéb része merre található, mert ami gyér személyes adatom az Úrról van, az mind a költő közlése, így derült ki, révén, hogy Istennek kalapja van, a nagyvilág, és azon a mi hazánkat viseli bokrétaként. Jártam én már a Hortobágyon, de nem figyeltem, csak a hídra meg az állatokra, fogalmam se volt, mi más néznivaló akadt volna. Azonnal azt kértem, menjünk ki újra, apám kimutatott az ablakon, melynek táblái meg-megrezzentek az északi szélben: pustolt a hó. Most nem, majd nyáron, egyelőre csupa jég meg hó a homloka. Tűnődtem, hogyan intézi el, hogy nem fúj el minket, bokrétát a kalapja mellől, később rájöttem, ahhoz a világot is el kellene mozdítania, az meg akkora golyó, hogy azzal csak nem bírhat meg még mennybéli szélfúvás sem. Még rejtette az Idő Hirosima árnyát, később már magamtól is tudtam, minden elfújható, bokréta is, kalap is, világ is.

Elfészkelődtem a nagy székben. Honnan sejthettem volna, nem szépirodalmi jellegű élményt kapok azon az estén, hanem orvosit; az idézet profilaxis, védekező felkészítés az életre. Mintha akkor gyerekkoromban megmutatták volna nekem hovatartozásom vérbankját, ahová mindig fordulhatok segítségért, ha nem tudnék tájékozódni a világban. Meghitt, titokkal teljes, felejthetetlen volt az a családi együttlét azon az estén a költővel, s nem hiszem, hogy sok mindenre vágytam volna olyan hevesen életem folyamán, mint valóban ott lenni egyszer az Isten homlokán.